

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3101/2017. (V. 8.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.988/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó Tóth Ernő (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője útján (dr. Igyártó Gyöngyi ügyvéd, 1071 Budapest, Dózsa György út 80. III/1.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó a Kúria Pfv.I.20.988/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel az ítéletet az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével ellentétesnek tartotta.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az alábbiakban összegezhető.
- [4] Az indítvány alapjául szolgáló per tárgyát az indítványozó mint II. rendű alperes és volt felesége (a per I. rendű alperese, a továbbiakban: I. rendű alperes) egykori közös lakóingatlanának (továbbiakban: ingatlan) tulajdonjoga képezte, melyre a per felperesei (továbbiakban: felperesek) az I. rendű alperessel szemben elsődlegesen adásvétel, másodlagosan elbirtoklás, az indítványozóval szemben elbirtoklás jogcímén igényt támasztottak és azt keresettel érvényesítették.
- [5] 1.2. Az indítványozó és az I. rendű alperes a felperesek keresetének elutasítását kérték. Perbeli védekezésük során vitatták a felperesek, illetve jogelődek ingatlannal kapcsolatos szerződéseinek érvényességét, az ingatlan birtoklásával kapcsolatos ténykörülmenyeket, az elbirtoklók sajátjakénti birtoklását, a birtoklás szakadatlanságát.
- [6] Az indítványozó jogi képviselővel járt el a perben, azonban az elsőfokú eljárás során tartott tárgyaláson személyesen – ilyen megjelenésre kötelező idézés ellenére – nem vett részt.
- [7] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, elbírálván a felmerült jogi kérdéseket, – annak megállapítása mellett, hogy felperesek az ingatlan tulajdonjogát elbirtokolták – a felperesek elbirtoklásra alapított tulajdoni igényének helyt adott.
- [8] 1.3. Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozó fellebbezéssel élt. Fellebbezésében vitatta az elsőfokú döntést, új tényállításokat is tett, és sérelmezte, hogy személyes meghallgatása nélkül került sor az ítélet meghozatalára.
- [9] A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokain alapuló helybenhagyására irányult. Hivatkoztak arra, hogy az indítványozó szabályszerű idézésre nem jelent meg, távolmaradását a későbbiekben sem mentette ki; az elsőfokú bíróság egyebekben sem sértett eljárási szabályt.
- [10] A másodfokú bíróság az indítványozó fellebbezését megalapozatlannak találta, és az elsőfokú ítélet elbirtoklással kapcsolatos érdemi részét helyben hagyta. Indoklása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást hiánytalanul felderítette. Az indítványozó a szabályszerű idézésre nem jelent meg, ugyanakkor nem volt elzárva attól a lehetőségtől, hogy jogi képviselője útján ismertesse a védekezése alapjául szolgáló tényállításait, így a fellebbezésben előadott új tényeket, melyeket a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 235. § (1) bekezdése alapján már nem vehetett figyelembe.

- [11] 1.4. A másodfokú ítélettel szemben az indítványozó a Kúriához felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a felperesek keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára való utasítását.
- [12] A Kúria a másodfokú jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Ítéleti indokolásában előrebocsátotta, hogy az eredményes felülvizsgálat alapja csak az anyagi jogi jogszabálysértés vagy az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási jogszabálysértés megvalósulása lehet. Utalt arra, hogy vizsgálatának tárgyát kizárólag a felpereseknek az indítványozóval szemben elbirtoklás jogcímére alapított tulajdonjog megállapítása iránti kereseti kérelem tárgyában hozott jogerős ítéleti rendelkezés képezte.
- [13] Az indokolásban a Kúria részletesen kitért az indítványozó valamennyi érvére és felvetésére. Az elbirtoklás bekövetkeztének megállapítását megalapozottnak találta. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság nem sértett meg eljárási szabályokat, az indítványozót ugyanis azzal a figyelmeztetéssel idézte az első tárgyalásra, hogy érdemi ellenkérelmét legkésőbb az első tárgyaláson elő kell adnia, nyilatkoznia kell az annak alapjául szolgáló tényekről, és elő kell adnia bizonyítékait. Az indítványozó a tárgyaláson nem jelent meg és nyilatkozatot írásban sem tett. Jogi képviselőnek adott megbízását követően a bíróság a második érdemi tárgyalásra személyes megjelenési kötelezettséggel idézte, amit szintén elmulasztott.
- [14] A Kúria megállapítása szerint az indítványozó nem volt elzárva attól, hogy védekezése jogi és ténybeli alapját részletesen kifejtse, ezt azonban sem írásban, sem a tárgyaláson jelen levő jogi képviselő útján szóban nem tette meg. A felek jogainak rendeltetésszerű gyakorlásáról való gondoskodás körében álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a mulasztó indítványozó ismételt idézésének mellőzésével a tárgyalást berekesztette, és nyilatkozata bevétele nélkül a jogi képviselője nyilatkozatait értékelve hozta meg ítéletét. A bizonyítási teherrel kapcsolatos tájékoztatást érintő indítványozói érvelést illetően a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság nem valósított meg lényeges eljárási szabálysértést ezzel kapcsolatban sem, ugyanis a perben a felpereseket terhelte az elbirtoklás tényállási elemeinek együttes feltételei fennállásának bizonyítása, az indítványozónak és az I. rendű alperesnek az elsőfokú eljárásban előadott szűk körű védekezését a teljes bizonyító erejű magánokiratok cáfolták. Így nem hivatkozhatott az indítványozó arra, hogy az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről a bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatása elmaradt volna.
- [15] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alábbiakra hivatkozott.
- [16] 2.1. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonjog sérelmét az elbirtoklás megállapítására alapította. Érvelésében vitatta az ítéleti megállapításokat, az elbirtoklás bekövetkezése jogi feltételeinek fennálltát, hivatkozott arra, hogy az ingatlant érintő egyik korábbi jogügylet idején külföldön tartózkodott. Korábbi – fellebbezésében előadott – állítását megismételve sérelmezte, hogy a szóban forgó ingatlan nem lett „beazonosítva”.
- [17] Az indítvány szerint az egyedi ítéletben nem jelent meg a szükségesség-arányosság követelménye, mivel „semmi szükség nem volt arra, hogy a II. rendű alperes (indítványozó) tulajdonjoga elvonásra kerüljön, arányosság sehol sem mutatkozik az ítéletben, hiszen a II. rendű alperes (indítványozó) semmilyen reparációban nem részesül.” Állítása szerint a bírói ítélet úgy vonta el ingatlantulajdonát, hogy megfelelő ellenértéket nem kapott érte.
- [18] 2.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése szerinti, a tisztességes, „közvetlen” bírósági eljáráshoz való alapjogának sérelmét elsősorban meghallgatásának hiányára alapította, valamint arra, hogy az I. rendű alperessel álláspontjukat és bizonyítási indítványukat összefüggően nem adhatták elő. Az indítványozó szerint „a szóbeli meghallgatás hiánya olyan súlyos eljárási hiányosság, amely sérti a közvetlenség elvét, a bíróság nem kísérelte meg a valóság/igazság feltárását, így az ítéletben megállapított tényállás nem felel meg a valóságnak. A bíróság nem hívta fel az alpereseket a mulasztás terhének következményeire a meghallgatásuk elmaradása vonatkozásában.” Kifogásolta a bizonyítási teherrel kapcsolatos tájékoztatását is, és ezzel összefüggésben hivatkozott 1967/2009. számú polgári elvi határozatra, miszerint „a bíróság tájékoztatási kötelezettségének elmulasztása következtében a fellebbezésben a fél alappal hivatkozhat olyan bizonyítékra, amely az elsőfokú eljárásban már rendelkezésre állt, és amelynek figyelembevétele az eljárás befejezését egyébként nem késlelteti.”
- [19] Sérelmének lényegét abban látta, hogy egy jogerős bírósági ítélet „akarata és tiltakozása ellenére” elvonta az ingatlantulajdonát, és a bírósági eljárásban az érdekeit szolgáló eljárásjogi garanciák nem érvényesültek. Állította, hogy pervesztessége és ingatlanának elvesztése egyenes arányban áll a perbeli jogai (tisztességes eljárás)

súlyos megsértésével. Hangsúlyozta, hogy egy tulajdonjogi perben a tulajdonos személyes meghallgatásának elmaradása súlyos szabálysértés és nem a tulajdonjog védelmét szolgálja.

- [20] Indítványában hivatkozott az Alkotmánybíróság gyakorlatára a tulajdonhoz való jog vonatkozásában: az Alaptörvény nem a polgári jogi értelemben vett jogvédelmet biztosítja (birtoklás, használat, részjogosítványai), hanem közjogi garanciákat ír elő az állam részére. Jelen esetben a jogvitát elbíráló bíróság részére, a bíróság az ítélezést az Alaptörvény keretei között, a tulajdonhoz való jog – mint alapjog – vezérfonalát követve fejtheti ki – érvelt az indítványozó. A 481/B/1999. AB határozatát idézte, miszerint az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „nem a tényleges tulajdonszerzést, a tulajdonhoz jutás jogát, a tulajdon értékcsökkenéstől mentes és végleges megtartását garantálja, hanem az állam számára ír elő kétirányú kötelezettséget. Az állam egyfelől az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve – köteles tartózkodni a magán- vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garanciát, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképessé teszi.” A 35/1994. (VI. 24.) AB határozatból az indítványozó a következőket idézte: „[a]z Alkotmánybíróság értelmezése szerint az alkotmányos tulajdonvédelem a meglévő tulajdonra vonatkozik, a tulajdonhoz való jog nem biztosít jogot a tulajdonszerzésre.”
- [21] Az indítványozó szerint a jogerős bírósági ítélet a panaszos tulajdonjoga alkotmányos intézményének kétségbevonásával, a tulajdonjogának tisztességtelen eljárásban való elvonása útján vált alaptörvény-ellenessé.
- [22] A bírói eljárás tisztességessége szempontjából sérelmezte továbbá, hogy a peres eljárásban nem kerültek feltárára az ügy szempontjából általa lényegesnek minősített körülmények. A perben az I. rendű alperessel közös jogi képviselővel jártak el, akinek szerepe csak formális volt, érdemi jogi védekezést, indítványt nem terjesztett elő. A szerinte nem jól megválasztott jogi képviselő peres eljárásban tanúsított passzív magatartása nem vezethetett volna oda, hogy a bíróság negligálja az alperesi érdekvédelmet szolgáló körülmények feltárását. Az indítványozó sérelmezte, hogy a tárgyalás időpontjában fennállt betegségéről csatolt orvosi igazolását az eljáró bírák nem vették figyelembe.
- [23] Összességében állította, hogy az elsőfokú eljárás lefolytatása egyoldalú volt a felperesek javára, miközben a tisztességes eljáráshoz való jogban benne értendő a felek perbeli esélyegyenlősége.
- [24] Indítványkiegészítése végén az indítványozó ismételten kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Kúria Pfv.I.20.988/2015/8. számú ítéletét, továbbá, hogy az ítélet megsemmisítése esetén az új eljárásban hallgassa meg a bíróság.
- [25] Az indítványozó az indítványában megemlítette az Alaptörvény XXIV. cikkét is. Az ennek szövegeként tévesen idézett XXVIII. cikkbeli szövegre és az indítvány érvelésére tekintettel az Alkotmánybíróság a XXIV. cikk megjelölését elírásnak tekintette.

II.

- [26] Az Alaptörvény indítványban hivatkozott rendelkezései a következők:

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

III.

- [27] Az indítvány nem megalapozott.
- [28] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [29] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [30] 1.1. Az Abtv. 27. § a) pontja alapján akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [31] Mind az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, mind a XXVIII. cikk (1) bekezdése az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazza.
- [32] 1.2. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadásának további feltételét határozza meg, mely szerint a testület az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság e feltételeket alternatív törvényi feltételnek tekinti, azaz bármelyik fennállta esetén az alkotmányjogi panaszt be kell fogadni.
- [33] 2. Az Alkotmánybíróság ebből következően a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az indítványnak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozó indítványi elemei megfelelnek-e az Abtv. 29. §-ában foglalt alternatív feltételnek.
- [34] 2.1. Az indítványozó által hivatkozott, a jelen határozat Indokolása [18]–[19] bekezdéseiben ismertetett, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga sérelme vonatkozásában az Alkotmánybíróság rámutat arra: szakjogi-törvényességi kérdés annak megítélése, hogy az ingatlan elbirtoklása megtörtént-e. Az Alkotmánybíróságnak nincsen lehetősége annak felülbírálatára, hogy a bíróság mely bizonyítékokat és milyen súllyal mérlegel.
- [35] Mint azt az Alkotmánybíróság korábban a 3351/2012. (XII. 5.) AB végzésében megállapította: „az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van hatásköre, ebbe azonban a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének felülbírálata nem tartozik bele.” {3351/2012. (XII. 5.) AB végzés Indokolás [7]}
- [36] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát, mely szerint „az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik.” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}
- [37] Ez a megközelítés a jogszabályok bírósági eljárások során történő értelmezésére is irányadó. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a jogalkalmazói tevékenység során „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés (továbbiakban: ABv.; Indokolás [14]}
- [38] A fentieknek megfelelően a tulajdonjog sérelmét állító indítványi elemek megítélése szakjogi-törvényességi kérdés, melyek alapvető alkotmányjogi kérdést nem vetnek fel.
- [39] 2.2. A szükségesség-arányosság mércéjét az indítványozó nem annak alkotmányjogi jelentése és tartalma szerint értelmezte. Az indítványozó által megfogalmazott szükségesség-arányosság sérelme és az általa hivatkozott Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése között az Alkotmánybíróság nem talált vizsgálható alkotmányjogi összefüggést.
- [40] Tekintettel arra, hogy a jelen határozat Indokolása [18]–[19] bekezdésének indítványi elemeivel kapcsolatban nem merül fel az Abtv. 29. §-ában foglalt két feltétel egyikének a fennállta sem, ezért ezek az indítványi elemek nem fogadhatók be.
- [41] 2.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét alapvetően két elemre alapította, melyeket az Alkotmánybíróság a befogadhatóság szempontjából külön-külön vett vizsgálat alá.
- [42] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét egyfelől a bizonyítékok bírói mérlegelésére és a tényállás mikénti megállapítására vonatkoztatva állította.
- [43] Ahogy arra a jelen határozat Indokolása [37] bekezdésében idézett végzésében rámutatott, az Alkotmánybíróságnak a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének felülbírálatára nincs lehetőség.

- ge, csupán a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van hatásköre az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének d) pontja alapján [lásd: 3351/2012. (XII. 5.) AB végzés Indokolás [7]].
- [44] Az Alkotmánybíróság vizsgálata nem terjed ki jelen ügyben sem arra, hogy a felmerült jogvitát hogyan kellett volna a bíróságnak megítélnie. „sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {ABv., Indokolás [14]}.
- [45] Az, hogy az eljáró bíróság mely bizonyítékokat és milyen súllyal mérlegel, valamint a tényállást miként állapítja meg, nem processzuális kérdés, és nem veti fel a tisztességes bírói eljárásához való jog sérelmét.
- [46] Az indítványozó másfelől azt is állította, hogy az eljárás során nem hallgatták meg személyesen és nem volt lehetősége arra, hogy bizonyítási indítványát előadja, így sérült a közvetlenség elve, egyben sérelmezte a bizonyítási teherrel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztását is.
- [47] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított ezen érvelése – megalapozottsága esetén – felvetheti az Abtv. 29. §-a szerinti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét, ezért e tekintetben a befogadás és az érdemi vizsgálat mellett döntött.
- [48] Ennek során az Alkotmánybíróság az alábbi megállapításra jutott.
- [49] A közvetlenség sérelmét állító indítványi elem nem megalapozott. Az indítványozót mint II. rendű alperest a tárgyalásra szabályszerűen idézték, nevében jogi képviselője járt el. Az indítványozó a tárgyaláson nem jelent meg és nyilatkozatot írásban sem tett. Jogi képviselőnek adott megbízását követően a bíróság a második érdemi tárgyalásra személyes megjelenési kötelezettséggel idézte, amit szintén elmulasztott. Nem volt elzárva attól, hogy védekezése jogi és ténybeli alapját részletesen kifejtse, ezt azonban sem írásban, sem a tárgyaláson jelen levő jogi képviselő útján szóban nem tette meg. Az Alkotmánybíróság maga is úgy ítéli meg, hogy a felek jogainak rendeltetésszerű gyakorlásáról való gondoskodás körében az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a mulasztó indítványozó ismételt idézésének mellőzésével a tárgyalást berekesztette, és nyilatkozata bevétele nélkül a jogi képviselője nyilatkozatait értékelve hozta meg ítéletét. Az Alkotmánybíróság osztja a Kúria álláspontját abban is, hogy az elsőfokú bíróság nem valósított meg lényeges eljárási szabálysértést a bizonyítási teherrel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettséget illetően sem, ugyanis a perben a felpereseket terhelte az elbirtoklás tényállási elemeinek együttes feltételei fennállásának bizonyítása; az indítványozónak és az I. rendű alperesnek az elsőfokú eljárásban előadott szűk körű védekezését a teljes bizonyító erejű magánokiratok cáfolták. Az indítványozó által nem megfelelőnek ítélt jogi képviselő tevékenységével összefüggésben sem állapítható meg kifogásolható bírósági eljárás.
- [50] A fentiekre tekintettel az indítványozónak a tisztességes bírói eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet.
- [51] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, 63. §-a, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései, 31. § (6) bekezdése alapján eljárva – az indítványt elutasította.

Budapest, 2017. május 2.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [52] Nem értek egyet az indítvány elutasításával: véleményem szerint a jelen ügyben az indítvány visszautasításának lett volna helye. Álláspontom indoka a következő.
- [53] A határozat a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos indítványi kérelem egy részelemére: a bizonyítási teherrel való tájékoztatás elmaradására tekintettel bírálja el az indítványt érdemben. Az indítvány ezen eleméről (is) a Kúria támadott döntése a bizonyítékok mérlegelése alapján állást foglalt. Az indítvány lényegében azt

kezdemenyezte, hogy az Alkotmánybíróság a bizonyítékok felülmérlegelésével más következtetést állapítson meg az eljárás törvényességét illetően, mint amelyre a Kúria jutott, vagyis negyedfokú bíróságként járjon el.

- [54] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata az, hogy ha az indítvány a bíróság által lefolytatott mérlegelés és az alapján hozott döntés felülbírálsát várja el, arra az Alkotmánybíróság hatásköre hiányát állapítja meg. Így például egy nemrégiben elfogadott végzés szerint: „Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy »[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. [...] Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. [...] Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti 'szuperbíróság' szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.« {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[14]} [...] Az eljárási jellegű kifogásokkal összefüggésben az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy »a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegét az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülésében értelmezi, a bíróságok eljárásának ezen túlmenő elemei, így különösen az adott jogvitáknak – a jogszabályok alkalmazásával és a bíróság mérlegelési jogának gyakorlásával történő – mikénti eldöntését nem tekinti alkotmányossági kérdésnek. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamenyny jog sérelem orvoslása eszközének« {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.” 3058/2017. (III. 20.) AB végzés, Indokolás [15]–[16].

Budapest, 2017. május 2.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1637/2016.

• • •